

מדינת ישראל
משרד החינוך
מינהל עובדי הוראה
אגף התמחות וכניסה להוראה

סימולציה להוראה
מינהל עובדי הוראה
משרד החינוך

מכון
קופ"ת

בית ספר למחקר ולפיתוח תכניות
בהכשרת עובדי חינוך והוראה במכללות

הכשרת מובילים ומובילות במרכזי סימולציה בחינוך

דצמבר 2019 | כסליו תש"ף

לו"ז

- 9:30-10:00 התכנסות
- 10:00-10:15 פתיחת יום והיכרות
- 10:15-11:30 הכרות עם ההיסטוריה של הסימולציה, רקע, מטרות
- 11:30-12:00 הפסקה
- 12:00-12:30 קרן- דיווחים, אקסלים, והקשר עם קרן
- 12:30-13:00 מודל הלמידה בסדנא
- 13:00-14:00 מיומנויות תקשורת והקשר שלהן לסדנא- עמליה
- 14:00-14:15 הפסקה
- 14:15-15:00 על ניהול מרכז סימולציה (פנים וחוץ מרכז, צוות מנחים ושחקנים)
- 15:00-15:30 סיכום יום

מינהל עובדי הוראה, משרד החינוך

בשנת 2011 הוקם מרכז הל"ב –
המרכז לסימולציה בחינוך באוניברסיטת בר-אילן.

כדי להרחיב את הנגישות של סדנאות הסימולציה ותהליכי
הלמידה המתקיימים בסדנאות לכלל עובדי ההוראה בארץ,
יצא משרד החינוך ב"קול קורא" לתקצובם של מרכזי
סימולציה, בפריסה ארצית

מינהל עובדי הוראה במשרד החינוך מתקצב
הפעלה של מרכזי סימולציה בחינוך המקיימים
סדנאות סימולציה לאנשי חינוך והוראה.

מהי התוכנית הארצית למרכזי סימולציה?

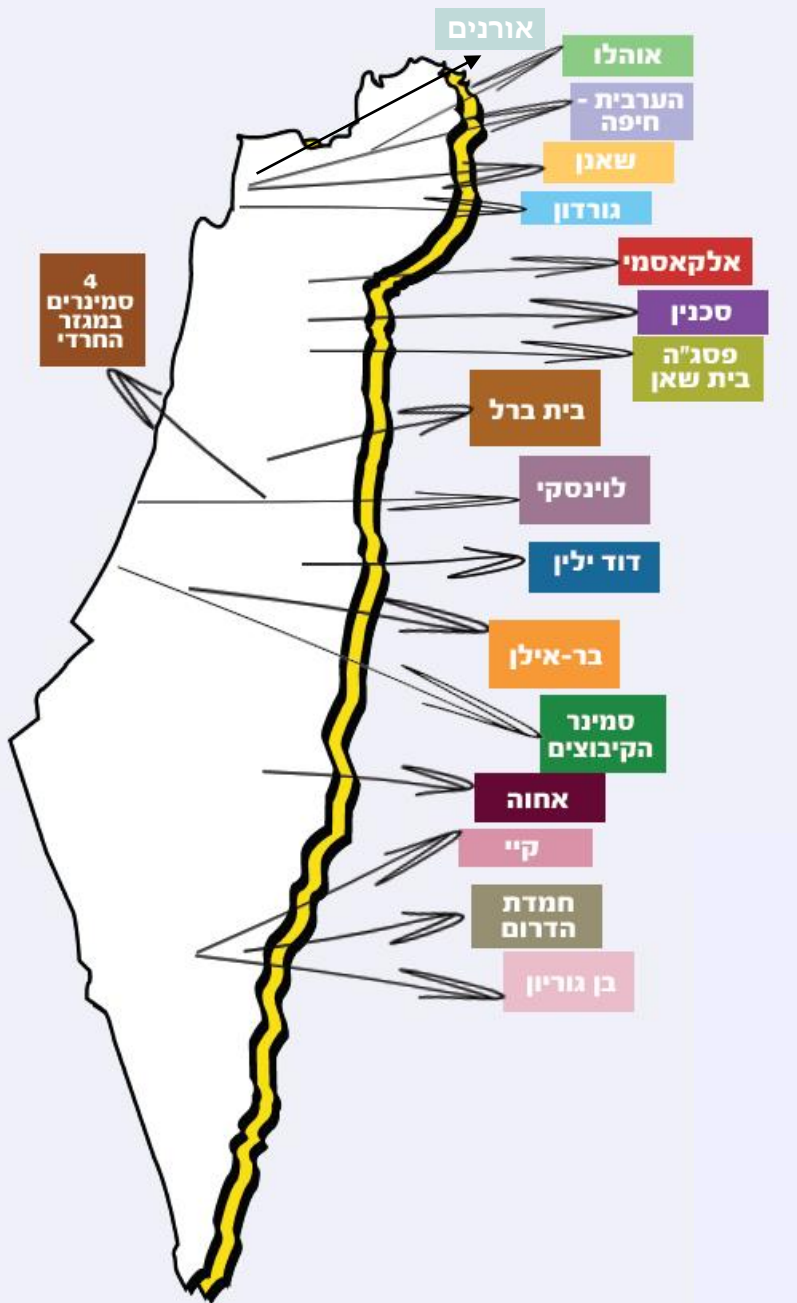
התוכנית הארצית למרכזי סימולציה נוסדה כדי לקדם את יכולות הממד הבין-אישי של ההוראה בקרב אנשי ונשות חינוך והוראה באמצעות למידה מבוססת התנסות בסימולציות. למידה מבוססת סימולציה משכללת מיומנויות המקדמות תקשורת מתמשכת של אמון וכבוד, מעניקות לתלמידים/ות וגם למורים/ות תחושת ביטחון, תומכות בפניות שלהם לתהליכי הוראה-למידה, ומקדמות רכישה של מיומנויות רגשיות, חברתיות ואקדמיות.

התכנית הארצית למרכזי סימולציה בחינוך

התכנית הארצית למרכזי סימולציה בחינוך

- בשנת תש"ף פועלים 20 מרכזי סימולציה, המתוקצבים על ידי הקול הקורא של משרד החינוך
- קהל היעד: מתכשרים, מורים חדשים, מורים ותיקים וצוותי חינוך.
- הסדנאות מתקיימות בעברית, ערבית ואנגלית.

מרכז הידע במכון מופ"ת

כדי להרחיב את הנגישות של סדנאות הסימולציה ותהליכי הלמידה המתקיימים בסדנאות לכלל עובדי ההוראה בארץ, יצא משרד החינוך ב"קול קורא" לתקצובם של מרכזי סימולציה, בפריסה ארצית.

המרכזים נפתחו במוסדות אקדמיים אשר הראו ניסיון וידע בתחום של סדנאות סימולציה. כל אחד ממרכזי הסימולציה נותן שירות ומקיים סדנאות ללא תשלום לאנשי חינוך דוברי עברית ודוברי ערבית.

בד בבד עם הקמת מרכזי הסימולציה הוקם במכון מופ"ת מרכז ידע והכשרה בתחום הסימולציה בחינוך, המאגם את תהליכי הפיתוח וההקמה של מרכזי הסימולציה בהיבטים מתודולוגיים, טכנולוגיים ומחקריים.

פעילות מרכז הידע כוללת הובלת ימי למידה והכשרה קבוצתיים ופרטניים לבעלי התפקידים השונים במרכזי הסימולציה, והובלת פורום לומד וחוקר בתחום הסימולציה בחינוך, לקידום הידע והעשייה בתחום הלמידה הסימולטיבית.

מהי סימולציה?

- הסימולציה מאפשרת להתנסות במצבים קונפליקטואליים מדמי-מציאות כדי לקדם פתרונות בסביבה בטוחה באמצעות שחזור "מצבי אמת" ורכישת מיומנויות תקשורת בין-אישית.
- הסימולציה משמשת כלי ללמידה בדיסציפלינות רבות, בעיקר במדעי הרפואה, שם הוכח באופן מחקרי כי הכלי הסימולטיבי תורם לפיתוח של אנשי מקצוע אפקטיביים, מתוך הבנה כי מצבים קונפליקטואליים נפוצים במצבי הוראה-למידה, וכי ניתן לפתור מצבים אלו באמצעות מיומנויות תקשורת.

סימולציה בחינוך

- מרכזי הסימולציה בחינוך פועלים בהשראת המודל הרפואי שפותח במסר – המרכז לסימולציות רפואיות בבית החולים תל השומר.
- מחקרים שנערכו בנושא הסימולציות במסר, מצביעים על כמה מאפיינים המשותפים למשתתפים בסדנאות הסימולציה -

קהלי היעד לסדנאות הסימולציה

סמנכ"ל ומנהל מינהל עובדי הוראה

אגף לפיתוח מקצועי לעובדי הוראה

- צוותי הוראה
- בעלי תפקידים בבתי הספר.
- מרכז הפסג"ה

אגף התמחות וכניסה להוראה

- מתמחים
- מורים מתחילים
- גננות מתחילות,
- חונכים ומלווים,
- מנחי סטאז' ולמנחי קורסים לעובדי הוראה חדשים.
- מנהלים ולמפקחים העוסקים בתחום קליטה מיטבית של מתמחים.

אגף הכשרה

- סטודנטים – עדיפות לסטודנטים בשנה ג', לסטודנטים במסגרת אקדמיה –כיתה, ו-PDS
- מדריכים פדגוגיים
- למורים מאמנים או מכשירים.

ניתן להבחין בשני סוגים עיקריים של סימולציות:

סימולציות מצבים, המדמות מצבים בסביבות עבודה ואינטראקציות בין-אישיות.

סימולציות קליניות מבוססות מחשב, המאפשרות למתנסה לתרגל מצבים שונים באמצעות תרחישים מקוונים.

תהליך הלמידה נשען על כמה עקרונות חשובים:

מבוגרים לומדים באופן עצמאי

למידת מבוגרים היא מונחית-מטרה ומונעת ממוטיבציה פנימית

פרשנות ורפלקציה מסייעות ללמידה

למידה מתבצעת באופן האפקטיבי ביותר כאשר היא מיושמת בפרקטיקה

תהליכים קוגניטיביים תומכים בלמידה

שימוש בידע קודם מסייע בתהליך הלמידה

אינטראקציות בין לומדים תומכות בלמידה

הלמידה היא פעילה ודורשת מעורבות פעילה

מטרות הסימולציה בחינוך

הכשרת מורים
לעבודה בחברה
הטרוגנית ורב-
תרבותית וסיוע
לקידום מודעות
והערכה כלפי
תרבויות שונות

הבהרת הקשר
בין עולמו הפנימי
הסמוי מהעין של
המורה, לבין
התנהגותו
האוטומטית
במצבי לחץ
כבסיס להכרה
בצורך בפתרון

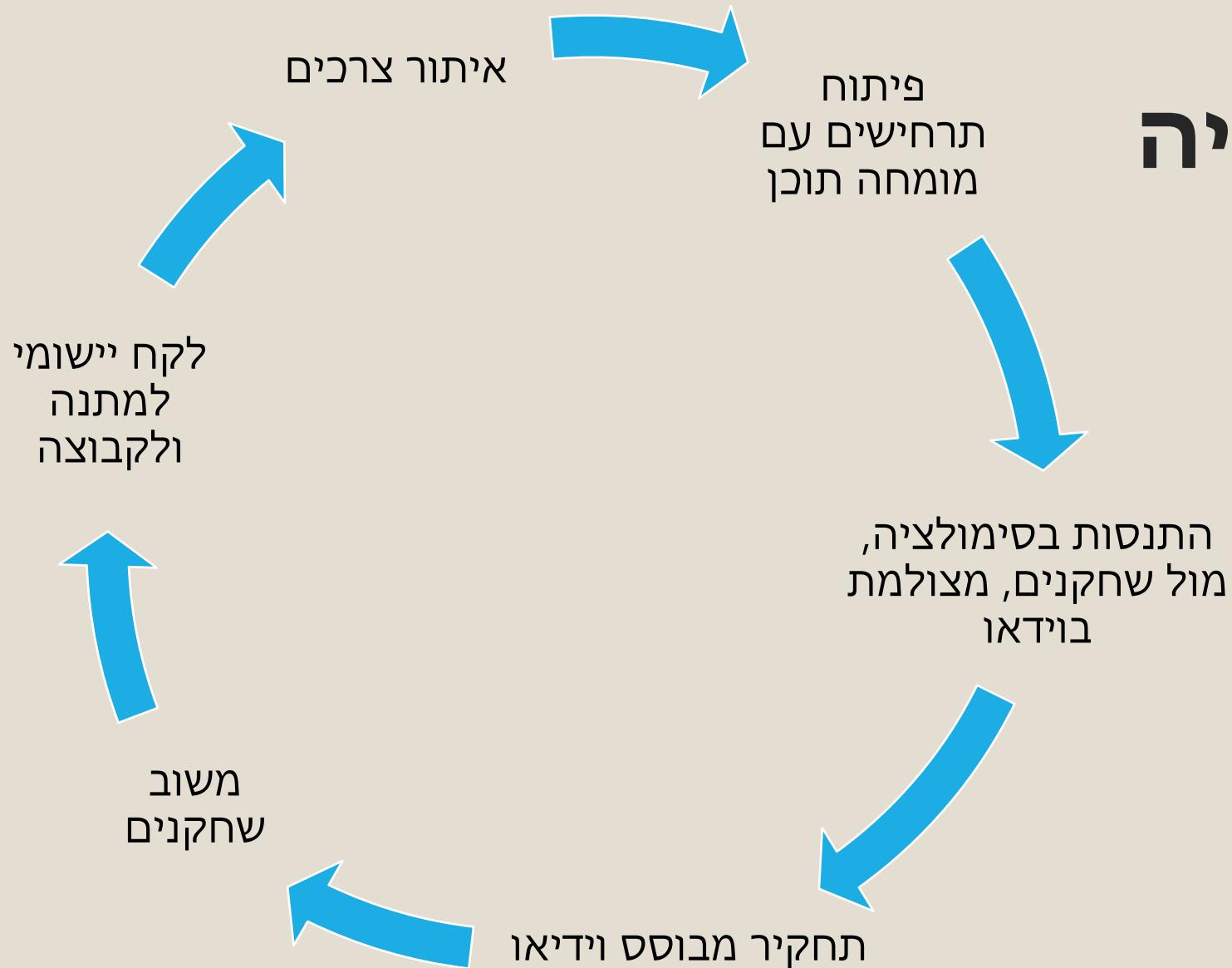
הכרה כי ניתן
לפתור מצבים
קונפליקטואליים
באמצעות
מיומנויות
תקשורת

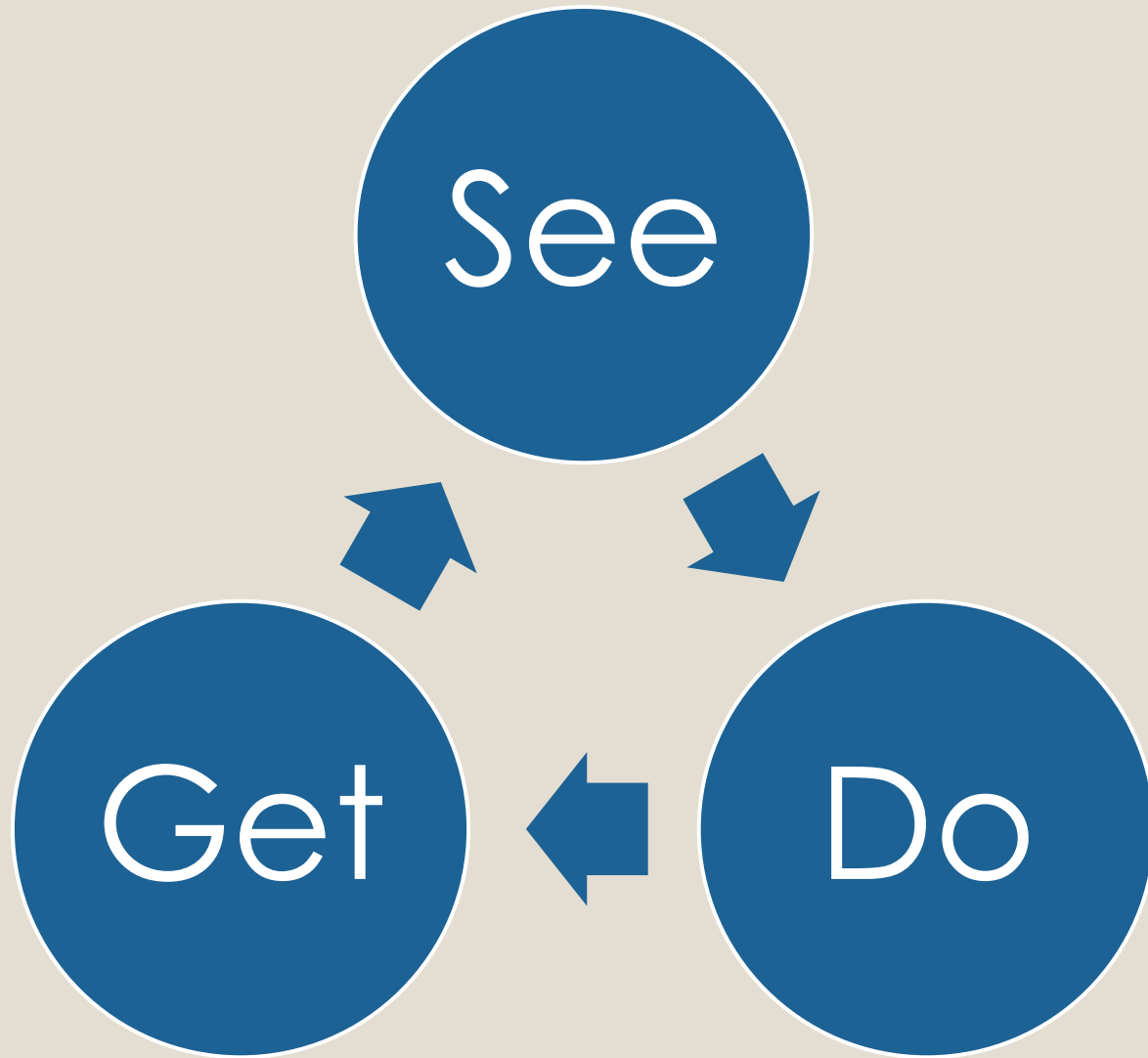
הכרה במצבים
קונפליקטואליים
כרכיב שגרתית
ביחסי הוראה-
למידה

רכישת
אסטרטגיות
ומיומנויות
תקשורת
במצבים
קונפליקטואליים
באמצעות תהליך
למידה ורפלקציה

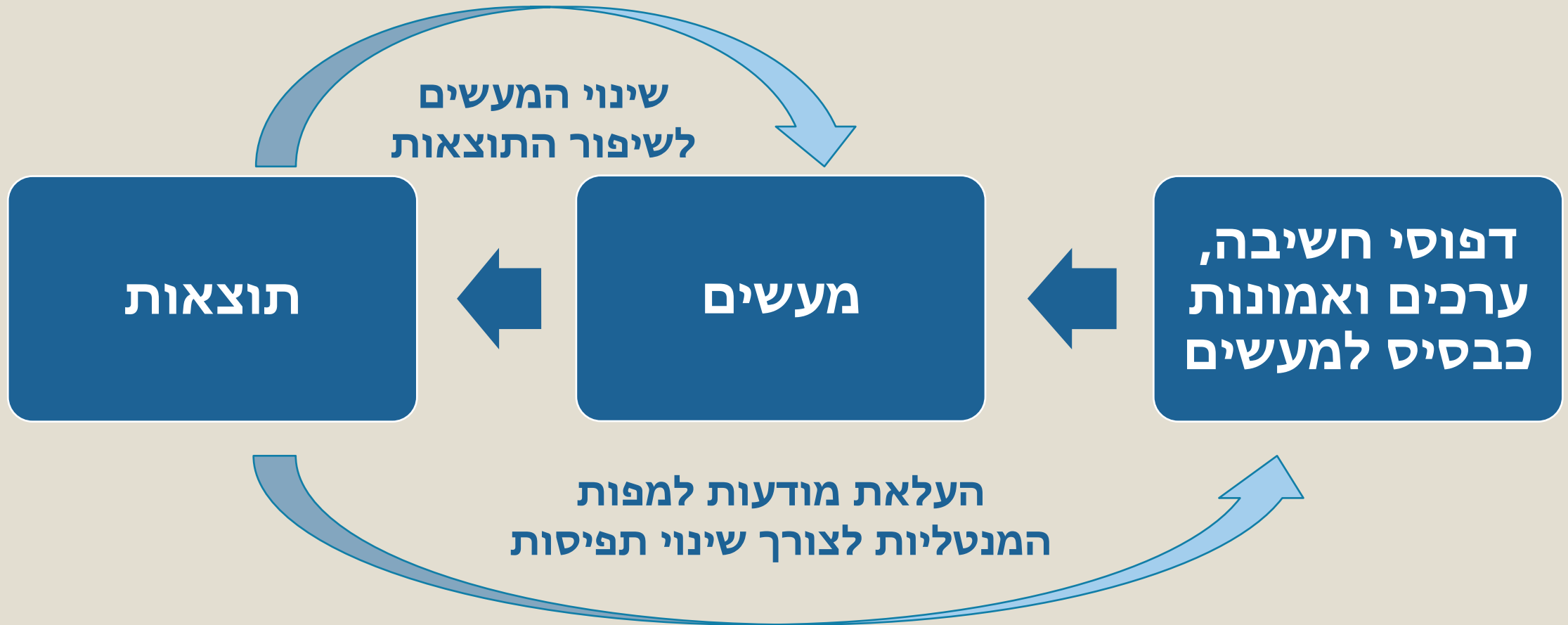
תהליך הלמידה בסדנת הסימולציה

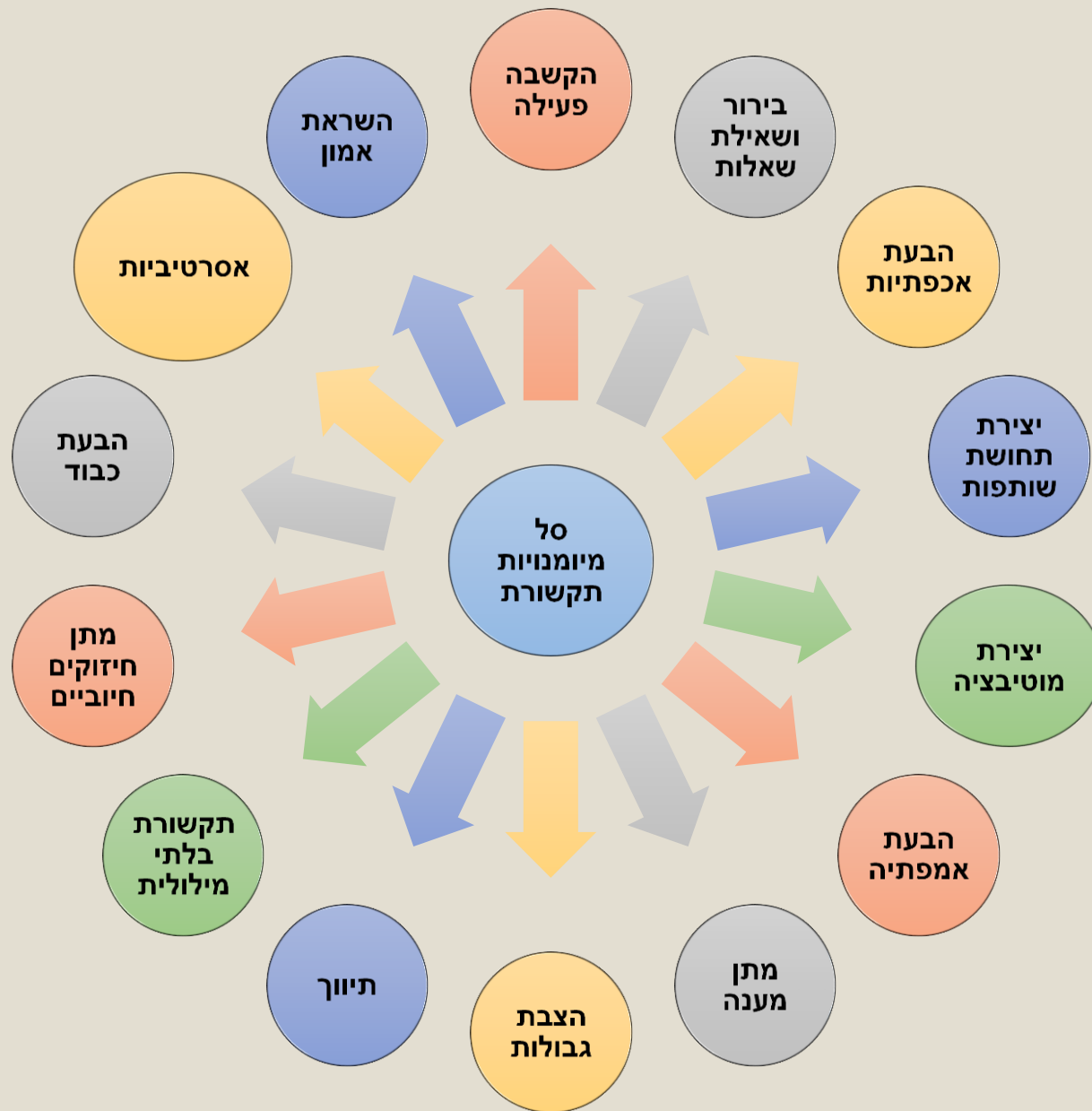

Double Loop Learning

Argyris C, Schoön DA. Organizational learning: A theory of action perspective. Reading, MA: Addison-Wesley, 1978.

לקוח מתוך קובץ להכשרת צוותים במרכזי סימולציה – ד"ר עמליה רן וד"ר גלי נהרי

מודל הקרחון

Kolb Learning Cycle

ניהול ובניית מרכז סימולציה-משימות

כללי-מיתוג המרכז-תכנון המקום, הסטינג, שם, לוגו, חומרים שיווקיים, דף לאתר המכללה, תכנון תיעוד, פגישות שיווק.

הבנייה של מודל וכתובת חומרים-מודל העבודה של המרכז, בחירת מודלים ללמידה, הכנת מצגת בסיס, הכנת שאלוני משוב וטפסי הסכמה, שאלוני תיאום ציפיות לפני פגישה.

אדמיניסטרציה וניהול כללי- טלפונים, הקלדות, תיאומי פגישות, שליחת חומרים, כנת חומרים לקראת סדנה, הכנת חדרים/כיבוד לקראת סדנה.

פגישות עם מלווי קבוצות לקראת סדנה-תיאום ציפיות, הגדרת מטרות, כתיבה ראשונית של תרחישים, הגדרת מושגים/מודלים/מיומנויות מרכזיות משמעותיות ללקוח/ה.

כתיבת חומרים לסימולציות-חומרים למנחים, חומרים לשחקנים, מצגות, תכנון לו"ז.

הכשרות והדרכות לאורך השנה- מנחים, שחקנים, צוות טכני.

הערכה ומדידה-ניתוח שאלוני משוב וישיבות הערכה.

קשר עם רכזת התכנית

➤ תיאום פגישות, הכשרות, פורומים וימי עיון

➤ עדכון סטטוס סדנאות

➤ דו"ח סטטוס סדנאות – אחת לחודש- חודשיים

➤ קשיים בשטח

➤ מודל ואתר התוכנית

הכשרה - פנים מוסדי

▼	▼	▼	▼	▼	▼	▼	▼
תאריך הסדנא	מוסד	אוכלוסיה	מס' קבוצות	איש קשר	פרטי התקשרות	סטטוס סדנא נקבע/ התקיים/ בוטל	

התמחות- פנים מוסדי

▼	▼	▼	▼	▼	▼	▼	▼
תאריך הסדנא	מוסד	אוכלוסיה	מס' קבוצות	איש קשר	פרטי התקשרות	סטטוס סדנא נקבע/ התקיים/ בוטל	
				עברית	ערבית		

פיתוח מקצועי- חוץ מוסדי

▼	▼	▼	▼	▼	▼	▼	▼
תאריך הסדנא	מוסד/ מחוז	אוכלוסיה	מס' קבוצות	איש קשר	פרטי התקשרות	סטטוס סדנא נקבע/ התקיים/ בוטל	

ערבית   עברית

